

Şäher bilen adam barýa... / nowella

Category: Hekaýalar, Kitapcy

написано kitapcy | 25 января, 2025

Şäher bilen adam barýa... / nowella ŞÄHER BILEN ADAM BARÝA...

kitapcy.ru

...maýdalyna gadam urup...

Biraz ukusam tutman durmaýar.

Dagam, başga nähili bolsun?

Gije sagat üç onda göge göterilen uçar, baş otuz başde, bu taýlylaň: “Üçünji Hawalimany” diýýän ýerine gondy. Gowý zady, sadylla bolup, tükeniksiz nobatda durmaly bolmady.

Ýogsa baş-on ýyllykda, bularyň “Sabiha Gökjeninde-de” gonup görüpdi. Sonda ony azyndan iküç sagad-a irikgä edipdiler. Tas gelenine puşman eýläpdi.

"Intäk şu taýy şeýle bolsa, galan taýy dagy näsihlikä?" diýen, çet ýurtlyň, ýat ülkä ilkinji gelendäki ýadyrgamasy bilen, nedenem gelen yzyna ýel çaldyrman, öye garşy ökjä tüýkürýärdi. Ýone, edenine şükür, ahyrýetinde düýbi düz ekeni. Şo giden nobata duruşlykdan sag-aman, aldyrman-ýoldurman sypangoň, galan zatdan göwni suw içmänem durmady.

Indi bolsa ol, nijeme ýollaryň, ýelleriň, ýurtlaryň tozany göwnüne-de, geýmine-de siňen, sergezdanlyk sungatynyň ussady. Alys ýollaryňdyr, bigäne ülkeleň ojuk-bujuk ondak-mundagyny, şo ilkinjileri ýaly öte ýokuş görübem durmyýa.

Boýunalyk.

Takdyra ten beren.

Dagy nädersiň?

Öýün däl.

Kimem bolsa biri aýtmyş: "Öz düzgüniň bilen kesekiň rahyhanasyna (monastyr) sokulma".

Bärsiniň bolsa ol, indi hemme zadyna diýen ýaly belet.

Aeroportdan çykdy-da, kireýci ulaglara barmady.

Olaň iň arzany – gyrgydan gorkan jüýje deý jyrk-sarysyna münseňem, Arnawutköýden Soltanahmede çenli 156 liraňy ýolup äpberýä. Şoň üçinem geçen saparkydan galan Istanbulkart bilen metroň ýa awtobusyň jany sag bolsun.

Konferensiýany gurnaýylaň çakylyk hatynda-da onuň ýerleşmeli myhmanhanasy "Evsen Hotel" diýlip bellenen.

Dogrusy, eger-de, il deňinde ertir gelen bolsa, onam beýleki gatnaşyjylar bilen uçar menzilinde garşylardylaram. Ýörite ulagda myhmanhana-da elterdiler...

Ýone...

Nämüçindir, bärde diňe ylmy maslahatdyr resmi çäreler bilen başagaý bolup geçäýmän, iň bolmanda birje günem bolsa, ýekeje özi, özbaşyna, ine-gana, şähere aýlanasy, aýlagy synlasy geldi...

Daňdan bolsa, maslahatyň guramaçysyna gelendigini, ertir bellige aldyrmaga barjakdygyny resepşenden jaň edip, habar berdi. Olam hünärmen gyzdan myhmany kabul etmegi haýış etdi. Yerleşdi. Ukusam tutmady.

Öz häsiýetine belet o. Öňem-ä soňky ýyllar öýünde-de ukusy towugyňky ýaly. Ýola çyksa dagy bolanja ukusam köýýä. Onsoňam uçaryň üstünäki her on-onbäş minutdan oýanylýan, bimar ymyzganmasý, megerem oňa ýeterlik bolandyr.

Ýuwnup-ardyndy, ertirlik edindi. Soňam dumly-duşdan ýaňlanýan

azan seslerini diňläp, şähere çykdy.

Töwerekde metjit şeýlebir köp welin, göwnüňe bolmasa azan sesi, çarlaklaryň gykylygyna garyşyp, hatda al-asmandanam gelýän ýaly.

Özem, olaryň hemmesi birden ýaňlanyp başlaman, biri-biriniň yzyna sepleşip, tolkun-tolkun bolup gelýärler. Göwnüňe bolmasa, müşk ysly, tylla kerpiçlerden bina kylnan Jennet el-Firdöwsde azan aýdylyp başlanyp, onam zemindäki muezzinler alyp göterýäne meňzeyär...

Ine, indem...

Aýlanyp ýör, öz maýdalyna.

Aýa Sofýa bilen Mawy Metjit – Sultanahmet Çami, çüwdürimlerdir, güller, baglar, daş düşelen meýdan, At meýdany – Ippodrom, Ýylanly Sütün, Alman Çeşmesi...

...Kellede-de, bir tarapdan-a hiç hili enjamsyz-beýlekisiz Atajan Berdi pianinoň şirin mukamyna goşup, Annaberdi Agabaý pahyryň “Älemgoşaryny” pessaýja hiňlenýär...

“Ýene gökde älemgoşar doguldy...gagyldaşyp gazlar geçdi üstümden...”...

...Kimdir näbelli biri bolsa, aýdymdanam pessaý, emma ýüregiňi ýumşajyk mynçgalayán gussaly labyz bilen Orhan Weli Kanygy okaýar...

“İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı

Önce hafiften bir rüzgar esiyor;

Yavaş yavaş sallanıyor

Yapraklar, ağaçlarda;

Uzaklarda, çok uzaklarda,

Sucuların hiç durmayan çingırakları

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı...”...

...Özem, haýran galaýmaly, öz-özünden tükeniksiz gaýtalanyп duran bu aýdym bilen goşgy, biri-birine şeýlebir utgaşýar welin, durmuşda şony edeýin diýibem edip bilmersiň...

Aýdym-a kimiň aýdýandygy düşünükli.

Ýöne, goşgyny beýle süýli labyz bilen kim okaýarka?

Şäheriň özümikä?

Äý ýok.

Ol-a beýtmez.

Sebäbi muň bolan, gören beýleki şäherlerinden tapawutlykda, bu
Şäher oň bilen asla gepleşmeýär diýen ýaly.

Özem, anyk bilyär, onuň bu häsiýeti gedemlikden däl.

Ol...

Ol, bärlileň: "Jemberlidaş Sütüni" diýyän, on ýedi asyr mundan
ozal dikeldilen Konstantiniň sütüniniň öňünde, birwagtda
"Älemgoşar" bilen "gözleri ýumuk diňlenilýän Stambula" gulak
gabardyp durşuna, Şäheriň bu häsiýetini atlandyrara söz
tapmady.

Birdenem aňyna geldi.

Ol, edil on iki çagaly ata-ene mysaly...

Bir ýerlerde barmy hemmesi?

Bar.

Başlary abat, janlary sag, garynlary dok, eşikleri bitinmi?

Hawa.

Bolany.

Galan zady bolsa, Allaň özi oňarsyn.

Sebäp diýseň, ýeke özleri giden jemagat, bu maşgalany ekläp-
saklajak bolub-a atanyň, olary ýuwup-artjak, iýdirip-geýdirjek
bolubam enäniň, başga hiç zada eli degmeýär...

...Öz tapan meňzetmesine ol içinden ýylgyrdy.

Şo pille-de öz kakasydyr ejesi ýadyna düşdi.

O bendelerem (jaýlary jennet bolsun), edil on iki çagaly
bolmasalarım, dokuz çagaň arasynda, haçan görseň ber-
başagaýdy.

Iň ulus-a onbäş-on altysynda, iň kiçisem gundagda.

Her haýsynyň üstünde-de, ikisem deň janserek...

Ikisiniň arasyndaky ýekeje tapawudam – şo dokuzyň on ýedi
ýaşlysy...

...Şo gün hut öz gözleri bilen gördü – kakas-a hemişelik
diriligine öldi...

Ejesem hemişelik diriligine ýandy...

Ýöne, kakasynyň diri merhum gözlerine, şondan soň hiç haçanam
jan girmedи...

Şol jansyz gözleri bilen uzaga gitmänem...

...Megerem, adam pahyryň kalby ölse, özem kän ýaşap bilmeyän

bolarly...

...Ene bolsa, ene bolýa...

Näçe çagasy bolsa-da, şolaň näçesini aldyrsa-da, iň bolmanda şolaň ýekejesiniň hatyrasyna-da, özi hernäçe kösense-de, hernäçe güzap-hunabalar ýuwutsa-da, sondan özge hiç zat bilen deňäp bolmajak, deňsiz-taýsyz hötjetlik bilen ýaşamagyny dowam etdirýän bolmaly...

Diriligine ýana-ýana sönmän, öz oduna özi gowrulyplar, herniçe çydamaz ezýet çekse-de, diňe şo ýekejesiniň hatyrasyna hemme zada döz gelip...

...Bozuldy.

Göýä, onuň göwnüne gubar aralaşanyny aňşyran dek, aňynda hiňlenýän “Älemgoşardyr”, “İstanbulam” iň gamgyn setirlerinde, togtap, gaýtalanyň ugrady.

“...Geçip barýar aýlar, ýyllar, gyş, ýazlar,

Ýene bahar sepeleyär çabgasyn...

Haýsy ýana alyp gitdi ak gazlar

Ganatynda şol dildaryň nagmasyn?!...”...

“...İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

Kuşlar geçiyor, derken;

Yükseklerden, sürü sürü, çıglık çıglık.

Ağlar çekiliyor dalyanlarda;

Bir kadının suya değiyor ayakları;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı...”...

Ýene-de, özem duýman, aýlanjyrap, Aýa Sofyaň öňündäki, daşy sap-sary gül-gülzarlyga beslenen äpet suw çüwdüriminin öňüne gelipdir.

Ýone bu gözelligi birwagtyň özünde görýärem, görenogam.

Ýürekde hesret.

Hyýalynda mähribanlarynyň keşbi...

Şol müddetem deňiz tarapdan öwsen sergin şemal, oň çal saçyny çalaja daraklap geçip gitdi. Ajymtyk, turşumtyk suwuň, suwotulaň ysyna eýlenen, bildirer-bildirmez ysy, onuň burnunu

gijetdi. Soňam beýnisinde: “Alla rahmet etsin!” diýen gussaly owaz eşidildi.

Kim diýdi?

Diýildimikä beri?...

Belki...

Göwnunedir...

...Gezmeläp ýörüşine, biraz ýorulanyny syzdy.

“Istanbula gelip, pahlawa ýanap, kofe içmejek bolsaň, gelip nätjekdiň?” diýip, içinden öz-özüne kinaýaly gep gatdy-da, Soltanahmediň restoranlardyr kafeler ýerleşýän ganatyna yöneldi.

Geçen sapar ony dosty, Horasany restoranyna äkidip, hödür edipdi. Tagamlarynyň dady henizem ýadynda.

Şoň üçin ol, Aýa Sofyaň öňündäki Atatürk köçesinden Älembertdar köçesine çykdy. Soňam köçäň gyrasy bilen Diwan Ýoly köçesine geçip, ondanam sowuldy-da, hakydasynدا galan restorana yüzlendi.

Başbakanlygyň kitaphanasynyň deňesinden ötüp barýarka, on-onbäs başdan ybarat jahankeşdeleň toparyna sataşdy. Az-kem aýak çekmeli boldy. Osmanly arhiwiniň öňünde duran gid, Şäher hakda hemmä mälim, birzatlary gyzykdyryp gürrüň berýärdi.

-Ýunanystanyň Megara şäherinden bolan Bizansyň baştutanlyk etmeginde, miladydan öňki 660-njy ýyllarda bu şäheriň düýbi tutulýar. Soňam ony, şäheriň ýasaýylary öz patyşasynyň ady bilen atlandyrırmaga başlaýar. Tä miladyň 330-njy ýylynda, barbarlaň üzönüksiz zarbalarynyň astynda çat açan Beýik Rim şalarşalygynyň hökümdary Konstantin I öz paýtagtyny şu şähere geçirýänçä-de, ol “Wizantiýa” diýlip atlandyrylmagyny dowam edýär. Sondan soňra bu Şäheriň ady Konstantinopol – Konstantiniň şäheri bolýar. Emma onuň ady diňe munuň bilen çäklenmändir. Onuň Wizantiýa adynyň tutulmagyndan başga-da, ony saklap (slawýan) taýpalary “Şargrad”, ýagny, “Patyşalaryň şäheri” ýa-da “Şäherleriň şasy”, normanlar “Midgard – Ortaýer”, araplar “Istinpol”, türkler “Istinbol”, parslar

“Rum”, ýunanlar “Polis” diýip atlandyrypdyr. 1453-nji ýylда bu Şäheri, Beýik Osman soltany Mehmet Fatyh (Ýeňiji) basyp alandan soň bolsa, onuň ady: “Ýslam bol” ýagny “Stambul” diýlip, häzirki ady bilen atlandyrylyp ugrapdyr...

Ol gidi, göwünlü-göwünsiz diňleýän jahankeşdeleň daşyndan aýlanyp geçdi. Emma nämüçindir restorana golaýladygysaýy, göwnüniň kiçeňräk köce kafesini küýseýändigini syzdy. Ol, gadamynyň badyna ýene-de baş-alty ädim ätdi-de, yzyna aýlandy. Diwan Ýoly köçesindäki tizlikli tramwaý duralgasyna ýoneldi. Beýoglyň Istiklal köçesine gaýtdy. Tramwaýyň üstünde-de şo öňki endikli görnüş. Elleri kitaply adamlar. Okan okap otyr, ýa eli açyk kitaply, söyege söyenip, dik dur. Kimse bolsa, kitaplaryny ýassyk edinipdir-de, oturgyçda iki eplenip, gyşaryp ýatyr.

Tramwaýyň bäsinji – Tophana duralgasynnda düşdi. Baş minut. Ine-de Istiklal.

Kindiwanja dükanjyklar.

Haýsynyň witrinasyna seretseňem, äpet edilip goýlan: “INDIRIM” diýen ýazgy, gözüne dürtülýär. O ýazgylar: “Bular bahalary şo aşak “indirimläp” gidip otyrlar weli, nä harytlarynyň özüne düşyän bahasy, aslyyetinde şeýle ýoňsuzmyka?” diýip, isleseň-islemeseň iňkise gidirýär.

Kafeler. Her haýsynyň töwereginde diýen ýalam, kera-mara aýlanjyran bolup ýören ýa-da gözünü szükledip ýatan pişikler.

Ortarada tramwaý ýoly.

Adamlar.

Iki gyrada-da skripkaly, gitaraly, tüýdükli sazandalar...

...Ýigrimi ýaşyndaky, saçы buýra-buýra gyzyň elinde skripka zarynlaýar.

Haýsy sazy çalýaka?!

Belki “Istanbul Sokakları”-dir...

Ol sazanda gyzyň ýanynda birsellem mukamy diňläp durdy-durdyda, kisesine elini sokdy. Seretmän näçe lira çyksa, gyzyň öňünde açylgy guralgaba emaý bilen oklady. Soňam: “teşekkürler” diýip pyşyrdabam, öz ýoly bilen boldy.

Gidip barýarka-da, köce söwdagärleri – sakgal-murt basan ýaş

ýigitler, sallam-sajak geýnen ýetginjekler ellerindäki dürli-dümen odur-buduryny ýerlejek bolşup, garabaşagaý.

“Abi, indirim yaparım size, siz kardeşimsiniz...” diýşip, goltugynyň aşagyndan kellelerini çykaraýjak bolýarlar. Hemmesiniň diýen ýalam gözü ýanyp, oýnaklap dur.

Ol köçe sogtlarynyň (gezende söwdagär) bolşuny halaman gaşyny çytdy.

Ýöne, içinden: “Megerem, dünýäň söwda çatrygynda ýüzlerce ýyllap oturan şäherleň hemmesinde-de adamlaň bolşy şeýledir. Täjirler, jahankeşdeler, has takygy olara satyn aldyryp bilen gerek-gerekmejek her bir harytjygynyň bahasy – bulaň gündelik oljası. Bularam bir zat edip gün görmeli...” diýip, olara düşünmeklik bilen oýlandy.

Öňünden ilkinji çykan kafeň, köçäň ugrunda goýlan iki adamlyk stoljugynyň başynda çökdi. Oň oturaryna mähetdelem, hyzmatçy gyzdan öňürti, edil aýagyna galtaşaýman, stoljugyň aşagyndan, alabeder pişik geçip gitdi.

“Geň-aý şü Şäher” diýip, bu jelegaýlaň bu aýratynlygyna belet ol, äwmezek oýlandy: “Bü şähere “Pişikleň şäheri” diýseňem gelişmän durjak däl. Hemme ýer şolardan doly. Ýasaýjylaram olary kowmakdan geçen, gaýta ýaranyp bilseler hezil edýäler...”. Göwnüne bolmasa, oň aňyndamy ýa-da göwnündemi kimdir biri ýaňsly hehhildän ýaly boldy.

Ol, misli kimiň özünü ýaňsa alandygyny görüp galjak bolýan dek, töweregine garanjaklap ugrandanam, oňa ýüzlendiler:

-Buyrun abi, ne istersiniz?

Ol ýanyna gelip, göýä gadyrly gardasyny gören dek özüne mylakatly ýylgyryş bilen garaýan, göze gelimli hyzmatçy gyza, nädip ýylgyranyny duýman galdy. Tagamnamanam soramady.

-Lütfen, kahwe we biraz tatlı.

-Biraz bekleyin,-diýip hyzmatçy gyz, şol ýylgyrysy bilen baş atdy-da, gitdi.

Sargyt eden zatlary gelensoň, ol käte bir süýjılıkden agzyna salyp, şirpildedip, lezzet bilen kofe süzmäge oturdy. Köçäň ugrunda eşidilip duran garym-gatym mukamlardyr, adamlaň gohy-galmagalám süýjülige süýjılık...

Özem ýaşlykdan, döredijilik ruhundan dyňzap duran bu köceden,

házir göwnüňe bolmasa, özuniň haýsam bolsa bir täze romanynyň sýužetini oýlap tapmaga gümra bolşuna dünýäni undan, garsakboý Ahmet Hamdi Tanpynar ýa-da dodagyny müňküldedip, täze goşgusyny içinden sarnaýan, çišik Ýahýa Kemal geçip gidäýjek ýaly bolup dur...

...Istikalda birsalyň gezmeländen soň, ol ilkä Galata minarasyna tarap ýöredi. Soňam Bosfora garşı.

Depesinde hälden bări ýaňlanýan çarlaklaryň bir görseň-ä hyýyldap gülýän ýaly, bir görseňem sesini sozduryp jüýgürýän ýaly gykyllygy, aýlaga ýakynladygыça güýçlendi.

Ol aýak ursuny az-kem haýalladyp, gözünü asmana göterdi.

Gabaralary ep-esli, ganatlary ala ýa-da goňrumtyl-gara, dösi-kellesi ak guşlar...

Niräni görseň şolar...

Jaylaryň üçeginde, gümmezlerde, asmanda...

Kenara ýakyn ýerlerde dagy şolaň zaňyndan ýaňa aýak basara ýer ýok...

...Birdenem çarlaklar hakda deňiz halklarynyň gadymdan gelýän bir rowaýaty ýadyna düşdi...

Hamana, çarlaklar, gark bolan deňizcileň teni toprakda rahatlyk tapmangoň, bu dünýäde müdimilik bikarar galyp, guşa öwrülen ruhlarymyş...Olar öz guş dilinde şeýle alaçsyz çirkin gygyrybam, perişan hallary hakda adamlara habar berýärmiş. Ynsanlardan delalat isleýärmiş...

Ol gökde jüýgürişip ýören guşlara dözmedi...

“Ejiz ynsanyň özi ebedi hemaýata mätäç...Siz bolsa ondan medet dileýäňizmi, he-e-ý janawerler?!” diýip ol, uludan demini aldy. Soňam ýoluny dowam etdi.

Endigan dähedem-dessemläp barşyna-da pikir öwürdi: “Ýo. Bu Şäher diňe “Pişikleň şäheri” däl. Ol Çarlaklaňam şäheri...”.

“A deňzi, metjitleri, daş düşelen darajyk köceleri, çaklaňja dükanjyklarydyr kafejikleri, çar tarapyňdan gelýän kofäň, pahlawaň ýene-de bir topar tagamlaň işdäňi gyjyklaýan ysyny, gümmezleri, tüýdükdir skripkaň owazyny...başga-da bu Şäheriň

özbuluşly keşbini emele getirýän onlarça aýratynlygyny nätjek?" diýibem, bada-bat özünü ýalňyşlygyň üstünde tutdy. Egnini gysdy.

Haýsy birini sanajak?

Muň ýaly taryh bilen döwürdeş şäherleri birje ýa-da ikije söz bilen häsiýetlendirjek, şekillendirjek bolmagyň özi kemter gaýtmak bolaýmasa...

Ýöne bir zady welin, anyk bilyä – eger-de haçanam bolsa tutuş adamzat birleşip, bu wagtkysy ýaly alabeder, birwagtyň özünde million tarapa çekiliп, ýyrtmaga dyzalýan ýorgan däl-de, belli bir derejede oňşukly bütewilik boljak bolsa, onda megerem şeýle bütewileşmek, ilki bilen ine şuň ýaly mähnet Megapolislerden başlasa gerek. Sebäbi diňe şuň ýaly müňlerçe medeniýetleň, dünýägaraýyşlaň, milletleň, edim-gylymlardyr, däp-dessurlaň...çäkli bir mekanyň gazanynda gaýnaýan ýerlerinde, adamlarň birek-birege sabyrly, kanagatly, geçirimli, öwrenišikli bolmaga endik etmekleri mümkün...

Onuň bu pikirlerine, göýä: "Şeýle bolaýsa-ha gowy zat welin, näbileýin-dä..." diýip, şübhelenýän dek, kimdir göze görünmeýän, ýöne onuň gaty golaýyndaky biri, sesini çykarmış uludan demini aldy...

Ädimleridir pikirlerine gümra ol muňa üns bermedi...

...Azapgapy seýilgähiniň daşyndan aýlanyp, Kardeşim köçesini kesip geçdi-de, kenarýakada sägindi.

Güýz.

Bosfor gurşunreňk suwuny assaja gaýmakladyp, dym-dyrs ýatyr.

Onuň hiç kim bilen hiç zat hakda gepleşesi gelmeýär.

Sebäbi ol öz gerşinde şeýlebir köп zatlary görüd welin, indi hiç bir söhbetdeşiňem özüne hiç hili täzeligi habar berip bilmejekdigi oňa ýüz-ä däl, müň göterimem aýan...

Ol şu pikiri kellesinde aylady-da, uludan demini aldy. Soňam aýlagyň agyr suwunyň düýbünde nämedir bir zady saýgarmak isleýän dek oňa tiňkesini dikdi.

Birdenem Pamukdan bir jümle ýadyna düşdi.

“Ömür beýlebir erbet zadam däl – diýip, men käte pikir edýän:- Ahyrynda, heran-haçanam bolsa, Bosforda gezelenç etseň bolýara- a”...

Nämüçindir bu jümle onuň kalbyna ýeňillik çagydy. Ol ýene-de bir sapar (ýöne bu gezek öňküsindeň şähdaçyk) dem aldy-da, Dardanell tarapa tiňkesini dikdi.

“Göz öňüne getir,” diýibem öz hyályna meçew berdi: “Şu mahal birdenkä, ho-o-l alysdan tekepbir Afiny şäher-döwletiniň otuz kürekçili triakontorasy ýa-da ondanam beter boýnyýogyn Rimiň biremalary ýa-da Rum Kaýsarynyň ot sowrujy dromonlary ýa-da Çyparsakgal kapudan-paşşa Hyzır Haýreddiniň ýelkenli gämileri hellewläp görnäýse...”...

Öz oýlap tapan zadyna özi ynanan dek, ol bırsalyň gözýetime dikiliп durdy.

Birhaýukdan soňam ýadap, ýene-de tramwaý duralgasyna ýoneldi. Duralga ýetip barýarka, ýene-de dumly-duşdan muezzinleň, musulmanlara musulmandyklaryny ýatladyp, olary parzyny berjaý etmäge çağyrýan owazlary ýaňlanyp ugrady.

“Öýle namazy...Menem-ä okap başlamaly...Näçe ýyldyr, aýdym ediniп ýörenim...” diýip ol, içinden ökünçli müýnürgedi-de, tramwaýa mündi.

Gaýdyşynam, myhmanhanaň golaýynda düşende, öňki saparlaram barýan suwenir dükanjygyna sowuldy.

“Erte-birigünem başagaýlyk bilen çagalara sowgat-serpaýjyk almaga wagt tapylarmy-tapylmazmy...”.

Dükanjygыň satyjysy öňki ýaşuly däl ekeni.

Gadyrly, mähriban adamdy.

Her gezekki gelenleriniň arasyна näçe wagt düşse-de ony unutmazdy.

“Oh benim türkmen kardeşim...” diýip, ony hezil edip garşylardy. Soňam şo birinji gezek şu dükana gelende düşündirişi – türk saňa gara çay hödürlese, hökman içäýmelidir. Ýogsa bijaý göwnüne degersiň.

Onsoň onuň bilen oturyp, dym-gyzyl gara çay süzerdiler. Özem

hökman armyt-bulgurda.

Ol-a muň sözünüň çärýegine düşünse, ondan galamasyna düşünmez.
Muň üçinem o ýaşulyň aýdýanynyň agramly bölegi syrly
samramadyr.

Emma şonda-da, bu ýagdaý bułaň ikisine düşünişmäge-de, gerek
yérinde “hahahaýlap” gülüşmäge-de, jaý yérinde “ah-wahlap,
juk-juklap” derdinişmäge-de päsgel bermez...

Indem bu dükanda, şo ýat ýurduň bigäne şäherinde ýasaýan
keseki mähriban adamyň ornuna başga biri söwda edýär...

Dükandaky pişik welin, şo önküsü. Yöne oňam bolşy pişigiň
bolşy-da.

Tanadymy, tanamadymy – belli däl.

Ýörite özi üçin goýlan ýassyjakda çalam-çaş bolup ýatyşyna, ol
gapydan girende, bir, äwmezeklik bilen kellesini öwrüp, gözünü
ýumjukladyp seretdi.

Bolany.

Yene-de önküsü dek, süýndi ýatyberdi.

Ol giren yérinde sägindi. Şo ýaşula bildirer-bildirmez çalyň
edýän satyjy ýigitden, tanşyny sorady. Satyjyň yüzüne kölege
indi. Ol nämedir bir zatlar diýip hümürdedi. Bu onuň näme
diýendigini eşitmedi. Yöne düşündi. Ylla bir ýakyn tanşy hakda
şum habar eşiden dek, yüzünü garaört edip dükandan çykdy. Hiç
zat satyn almady.

Bar keýpem uçdy.

Ozalky niýeti, wagt barka Gülhana aýlanmakdy. Got sütünini
synlamakdy. Alaý köşgüne baryp görmekdi...

...Hiçisinem etmedi.

Myhmanhana dolandy.

Pyýada ýodasynyň ugry bilen gidip barýarka-da ýaňky, özuniň
adynam bilmeýän, wepat eden dükançy garryny, şo ýadyna saldy
bardy. Birdenkä-de, özem duýman:

-Harika bir insandi! Allah rahmet etsin!-diýip, pyşyrdap
goýberdi.

Şol pursadam kimdir biri, misli oňa jogap berýän deý:

“Allah razy olsun!” diýip, özuniňki ýaly pyşyrdady...

Ýa-da göwnüne...

...Ol geň galmadı. Oslagsyzlykdan ýaňa tisginmedem. Göýä, bu

bolaýmaly zat ýaly, gadam urşunam üýtgetmän, Şäheriň içi bilen
mytdyldady bardy... Hekaýalar